

AUSCHWITZ: SELECTIE BIJ AANKOMST

De selectie-bij-aankomst hield altijd in dat mannen en vrouwen gescheiden werden; vervolgens werden soms leeftijdsgrenzen bekend gemaakt en moesten kinderen en ouderen benevens alle moeders van jonge kinderen zich in één rij opstellen en de overige gedeporteerden, gescheiden naar mannen en vrouwen, in twee andere, soms moesten allen of velen de SS-officier (van maart-april '43 af dus de SS-arts) passeren die rustig naar rechts of links wees: naar de rij die, zo werd gezegd, moest lopen (in september '43 werd bij één transport gespecificeerd: 'honderd kilometer' – 'de mensen hebben gevochten om op de wagens te kunnen komen'¹) of de rij die vervoerd zou worden. Tegen verontruste mannen die meenden dat hun vrouwen en kinderen volledig gescheiden van hen ondergebracht zouden worden, werd dan wel gezegd dat zij die vrouwen en kinderen elke zondag zouden kunnen opzoeken.

Soms bepaalde het toeval, in welke rij men terecht kwam. 'Ik heb', aldus een vrouw die Westerbork eind augustus '43 verliet,

'in de trein twee dames van ca. vijf-en-dertig jaar leren kennen, vriendinnen . . . De ene had wat kou gevat en reed daarom liever. En haar vriendin is mee gaan rijden om haar gezelschap te houden. Aan de andere kant gingen ook wel vrouwen van ca. vijftig jaar lopen; dit waren meestal moeders, die samen met volwassen dochters aangekomen waren en bij dezen wilden blijven.

Ik heb later een jonge vrouw gesproken die met haar moeder en haar baby aangekomen was. Ze gaf de baby aan haar moeder in de auto om geen onnodige plaats in te nemen; zij zelf kon dan wel lopen. Men kan zich voorstellen hoe het haar later te moede is geweest.'²

'Er werd geroepen', aldus een in januari '44 gedeporteerde,

'dat mannen en vrouwen apart moesten gaan staan. De moeders met kinderen en oudere mensen werden afgescheiden. Ik had ook een babytje van een vrouw bij mij uit de wagen op mijn arm en gaf het kind aan haar terug. Zij heeft toen aan een ander meisje gevraagd of die het wilde dragen. Dit is toen meegegaan naar de gaskamer.'³

Het kwam wel voor dat de SS'ers op het perron, als de daar te verrichten werkzaamheden bijna ten einde waren, even het masker lieten vallen. De

¹ 'Verslag van mededelingen van Ph. Wegloop' (13 febr. 1947), p. 3 (GC). ² F. C. de Leeuw-Bernard: 'Verslag' (1947), p. 3 (a.v.) ³ 'Verslag van mededelingen van R. Corper-Blik' (24 april 1947), p. 9 (a.v.).